

Het trieste verhaal van de Amerikaanse TREKDUIF

Door M. de Jong

Niet alleen regeren is vooruitzien, dit geldt evenzeer voor vogelbescherming. Als men tot het laatste moment wacht een bepaalde vogelsoort voor de ondergang te behoeden, dan is er vaak reeds niets meer aan te doen. Het klassieke voorbeeld hiervan is de totale uitroeiing van de *trekduif*.

In het jaar 1857 werd in Amerika een wetsontwerp voorgesteld om de *trekduif* te beschermen. Een comité van de Ohio State Legislature antwoordde echter: „De *trekduif* heeft geen bescherming nodig. Zij is zó vruchtbaar, dat geen gewone vernietiging haar aantal kan verminderen.” Ruim een halve eeuw later was ze volkomen uitgeroeid!!

De *trekduif* was een krachtig gebouwde vogel van circa 40 cm lengte, waarvan de helft kwam voor rekening van de staart. Kop en bovendelen waren leikleurig blauw, de onderdelen roodachtig grijs, de slagpennen donker met witte zoom, de „puntige” staart lichtgrijs met uitzondering van de middelste pennen, die zwart waren.

Het nest, naar duivetrant, een doorzichtige takkenvloertje, waarop het witte ei (soms twee) kwam te liggen. De broedtijd duurde ongeveer twee weken, waarbij het mannetje het vrouweje trouw afloste. Deze duiven broedden in zeer grote kolonies en een merkwaardigheid was dat óf alle wijfjes zaten te broeden en de mannetjes op zoek waren naar voedsel, óf andersom. Tweemaal per dag vond de aflossing plaats en elke keer klonk het geluid van miljoenen klapwiekende vogels als „het loeien van een orkaan”! Het voedsel bestond uit beukenootjes, eikels, kastanjes, granen, rijst, kersen en ander fruit, benevens rupsen en insecten.

Het waren vaardige vliegers. De beroemde vogelkenner en -schilder Audubon heeft uitgerekend, dat de snelheid soms een mijl per minuut bedroeg. Binnen drie dagen zouden ze volgens hem van Amerika naar Europa kunnen oversteken. (Wat ze, voorzover wij weten, nimmer deden.)

De *trekduif* kwam vroeger in ontzaglijke aantallen voor in Noord Amerika. In

het voorjaar van 1740 zag Kalm een zwerm die drie tot vier mijl lang en ongeveer een mijl breed was. Audubon vermeldt een vlucht, die drie dagen lang zonder ophouden voorbij trok en hij schatte dat in drie uur tijd, een miljard vogels overvloog!

In 1866 zag King Ross een troep, die de zon veertien uur verduisterde, driehonderd mijl lang en een mijl breed was. Alexander Wilson vermeldt zwermen van acht tot tien mijl lengte en troepen, die een uur lang onafgebroken passeerden. Tevens maakte hij een schatting van een „leger”, dat hij waarnam in de buurt van Frankfort in Kentucky. Het aantal? Ongeveer... 2.230.270.000 vogels!!!

Dezelfde Wilson rapporteerde een trekduivenkolonie in Kentucky, die een oppervlakte besloeg van niet minder dan dertig vierkante mijlen.

William Brewster beschrijft een kolonie, die zich uitstreckte over een lengte van achtentwintig mijl en een breedte van drie tot vier mijl! En denk vooral niet, dat de nesten erg verspreid lagen over de genoemde oppervlakten. Het was in het geheel niet ongewoon in één boom een honderdtal nesten aan te treffen! Dikwijls gebeurde het, dat de takken onder het gewicht der vogels afbraken. De grond onder de nestbomen was bedekt met een dikke laag mest, bezaaid met kapotte eieren en dode jonge vogels.

De duiven waren echter eetbaar en naarmate de steden in Amerika groeiden, werd ook de vraag naar geslachte vogels steeds groter. Er viel geld te verdienen en... zo gemakkelijk! Hun gewoonte om te vliegen als „haringen in een ton” was voor de sierlijke duiven fataal, want met één enkel schot werden gemakkelijk twintig tot dertig stuks gedood. Door gebruik te maken van een klein kanonnetje werd dit aantal niet zelden vertienvoudigd!

Ook konden ze zonder moeite worden

(Slot op bladzijde 278)

(Slot van bladzijde 276)

doodgeknuppeld of in netten gevangen. Het is gebeurd, dat men met één trek niet minder dan drieduizend vogels ving! Een man in Pennsylvanië had op één dag een buit van zesduizend duiven met zijn slagnet; per „trek” soms twee- à driehonderd!

In drie jaar tijds werden 990.000 dozijn duiven verscheept van westelijk Michigan naar de stad New York. Op andere plaatsen vonden verschepingen plaats van één tot anderhalf miljoen vogels binnen vijf maanden. Elders werden in een paar weken driehonderd ton afgeslacht! Met allerhande voer- en vaartuigen werden de duiven aangevoerd. Ze werden verkocht voor... tweeëneenhalve cent per stuk.

Het moest op deze manier immers wel mislopen?

Toch schreef Audubon nog: „Door jarenlange waarnemingen ben ik tot de overtuiging gekomen, dat hun aantal alleen door het ontginnen der bossen vermindert”. Kon de goede man nu maar eens een kijkje nemen! In het jaar 1906 werd in de Verenigde Staten, in 1907 in Canada de laatste wilde *trekduif* gevangen.

Omstreeks 1878 kocht de „Cincinnati Zoological Society” vier paar *trekduiven*. Deze werden tentoongesteld. Het laatste exemplaar stierf op de eerste september van het jaar 1914, 's middags om vijf uur...